BOLANING QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRADI

IJODKOR BOLA

KELAJAK G‘ALABALARINI TATIB KO‘RING

IJODKOR BOLA

KUNIGA 15 DAQIQA

Toshkent – 2025

Kirish

Ijodiy fikrlash har bir inson hayotida muhim o‘rin tutadi. Bu yangi narsa yaratish, berilgan vazifaga noan’anaviy javob topish, muammoni noan’anaviy hal qilish va o‘zini namoyon qilish uchun zarurdir. Ijodiy bola har qanday vaziyatga moslashuvchan bo‘ladi va g‘ayrioddiy muammolarga osongina yechim topadi, hissiy jihatdan barqaror bo‘ladi.

Bu neyropsixologik yondashuvga asoslangan, ijodkorlikni rivojlantirish uchun g‘ayrioddiy simulyator bo‘lib, bolaning rivojlanishining ontogenezini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan g‘ayrioddiy mashq kitobidir. Kitobdagi vazifalarni bajarishda bola tasvirlarga qarab fikrlashni mashq qiladi, bolada moslashuvchan fikrlash shakllanadi, muammoni hal qilishning bir nechta variantlarini topadi, bolalarning dunyoqarashi kengayadi va nutqi rivojlanadi.

Kitob bilan ishlashni istalgan sahifadan boshlashingiz mumkin. Eng yaxshi natijaga erishish uchun kuniga kamida ikkita vazifani bajarish tavsiya etiladi (ketma-ket sahifa). Farzandingiz kitob bilan ishlashni boshlashidan oldin, o‘zingiz topshiriq matnini o‘qing.

Ikkala qo‘l bilan bir vaqtning o‘zida ishlashni talab qiladigan vazifalarni bajarayotganda, avval mushaklar xotirasini faollashtirish uchun havoda elementlarni chizishingiz mumkin, so‘ngra ularni kitobda bajarishni boshlashingiz bo‘ladi.

Ba’zi vazifalarni bajarish uchun bolangizga qalam kerak bo‘ladi. Bo‘yoqlardan foydalanish tavsiya etilmaydi. Qalam bilan chizilganda, bolaning barmoqlarini qalamga, qo‘lini esa qog‘oz varag‘iga bosishingiz kerak. Bular bola qo‘lini yozishga tayyorlashga yordam beradi.

Farzandingizning muvaffaqiyatlaridan xursand bo‘ling.

Rasmga diqqat bilan qarang va rassom nima xato qilganini ayting.

Rasmda nechta xonqizi yashiringan. Ularni toping.

Birni gilosga, yettini sabziga, beshni olmaga va nolni tarvuzga aylantiring.

Sevimli mevangiz va sabzavotingiz haqida bizga aytib bering.

Har bir qatorda qaysi element ortiqcha bo‘li-shi mumkin? Ortiqcha element uchun turli xil variantlarni topishga harakat qiling. Tanlovin-gizni tushuntiring.

Ikki rangni aralashtirib, uchinchi rangni olishingiz mumkin. Kiyimlarni yuvgandan keyin kiyimlarning rangi o‘zgardi. Uchinchi rangni aniqlang va javoblarni tegishli rangdagi qalamlar bilan bo‘yang.

Qaysi hayvonlar ovchidan yashiringan?

Sehrli o‘lka haqida hikoya tuzing. Uning aholisi kimlar? Ular nimalar bilan band? Ularning kuni qanday o‘tadi?

5 raqamidan g‘ayrioddiy shakllar yaratilgan. 1, 2, 3 va 6 raqamlaridan to‘rtta shakllarni o‘ylab toping va chizing.

1

2

3

6

Bolalarning suhbatini tinglang. Bolalarning qaysi biri to‘g‘ri gapiryapti?

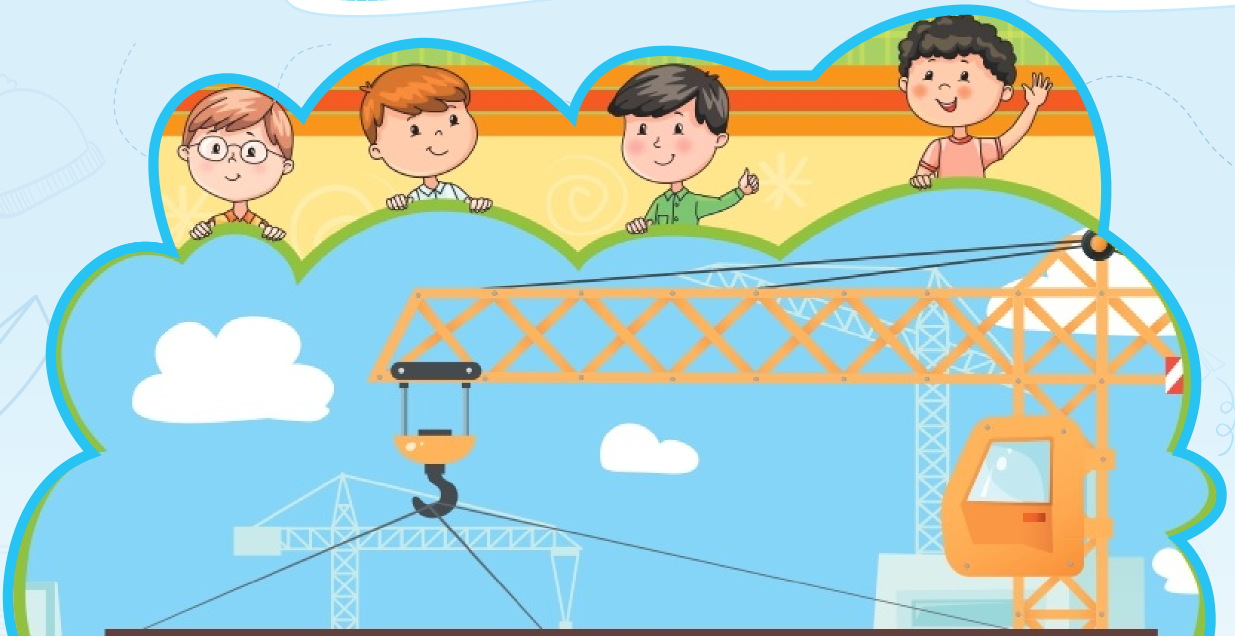

- Qiziq, qurilish maydonchasidagi kran nima uchun ko‘taruvchi kran deb ataladi? -deb so‘radi Ali do‘stlaridan.
- Chunki u ertalab hammani uyg‘otadi, -tushuntirdi Said.
- Yo‘q, chunki kran juda katta, -Jasur do‘stiga e’tiroz bildirdi.
-Ammo menimcha -dedi Akmal o‘ychanlik bilan, -kranni ko‘taruvchi kran deyishadi, chunki u yuklarni ko‘taradi.

Masxarabozlar uchun turli xil soch turmagini o‘ylab toping va chizing.

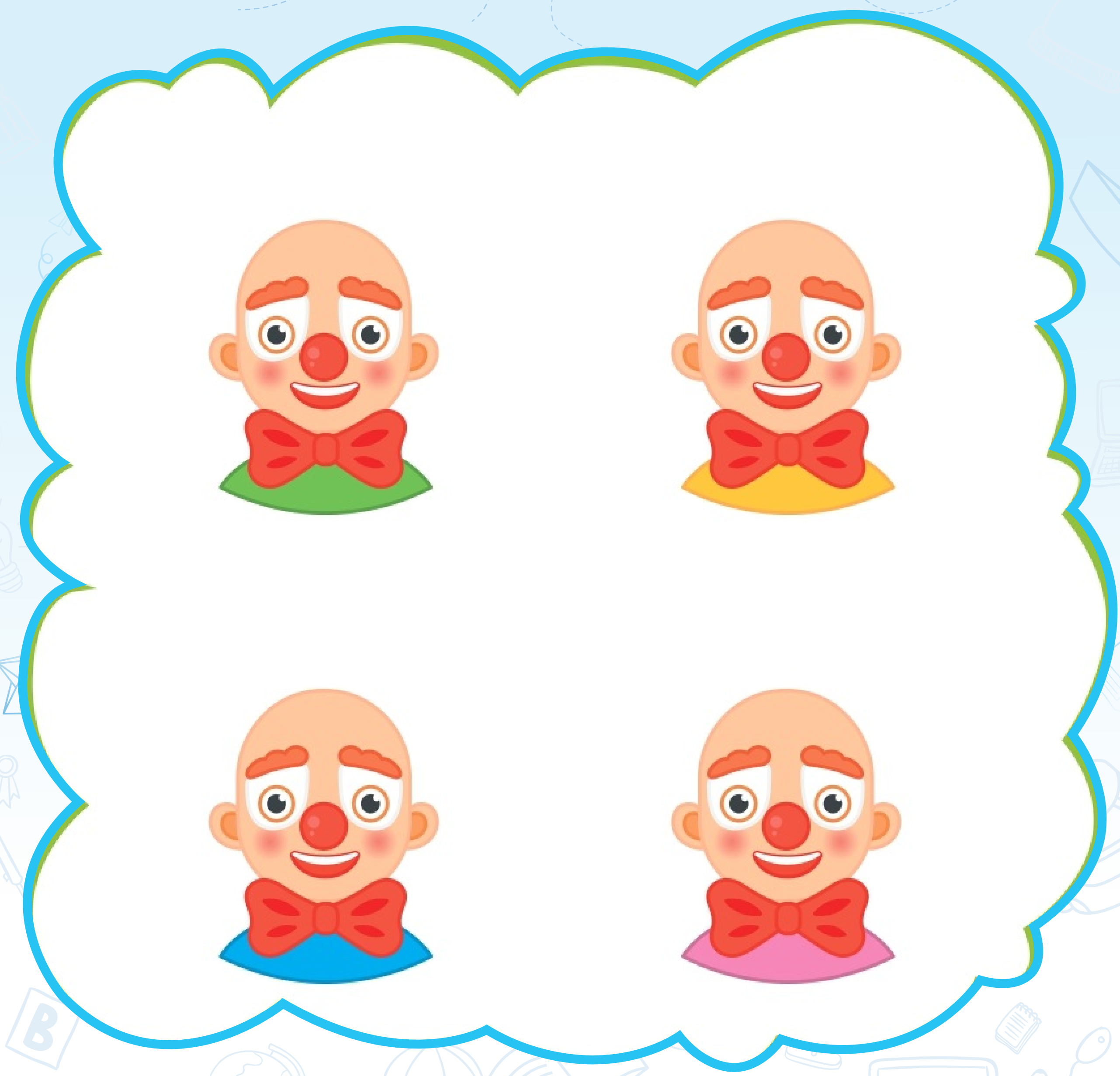

Savol va javob variantlarini tinglang. To‘g‘risini tanlang va nima uchun javobni tanlaganingizni tushuntiring.

Nega "qand idish" shunday nomlangan?

- chunki undan qand tayyorlanadi;
- chunki unda qand saqlanadi;
- chunki qanddan tayyorlangan;
- chunki bu yerda qand sotiladi.

Nega "tuzdon" shunday nomlanadi?

- chunki undan tuz tayyorlanadi;
- chunki ichida don bor;
- chunki unda tuz saqlanadi;
- chunki u tuzni yaxshi ko‘radi;

Bulutlardagi so‘zlarni tinglang. Shu so‘zlarga o‘xshash so‘zlarni toping.

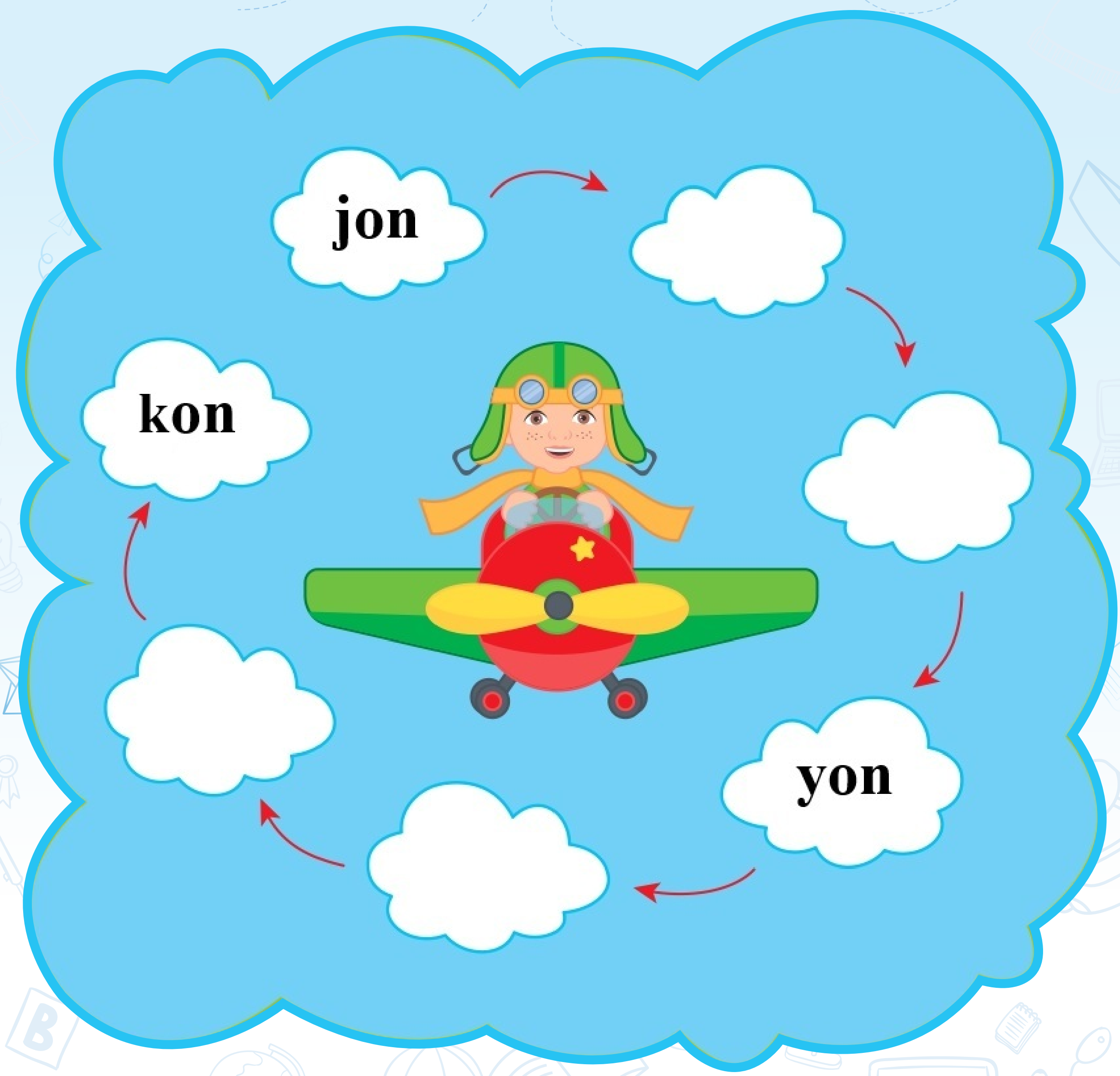

Juft so‘zlarni tinglang va ulardan quyidagi misollar yordamida yangi so‘zlarni hosil qiling.

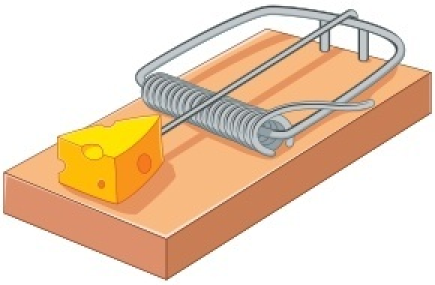

qop qon

chang yutgich

qo‘zi qorin

qahva mashinasi

Hayvon nomlari yozilgan katakning rangiga ahamiyat bering, pastda shu hayvon oldidagi doirani katak rangiga bo‘yang.

FIL	YUMRONQOZIQ
QISQICHBAQA	SKAT
MORJ	YO‘LBARS

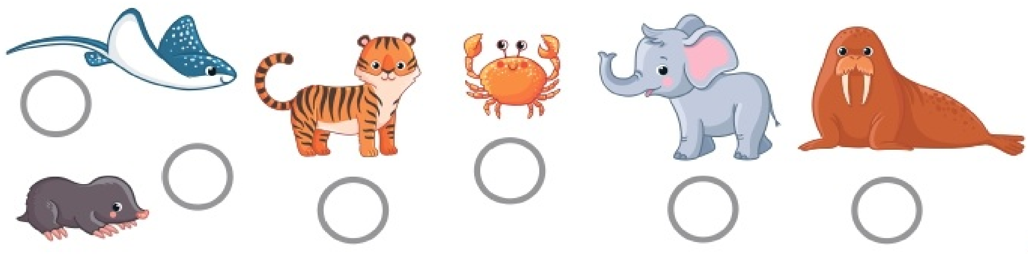

Rasmga qarang va har bir qahramon haqida topishmoq o‘ylab toping.

Bulutlar qanday hayvonlarga o'xshaydi? Ularning har biri haqida bizga gapirib bering. Ular qayerda yashaydilar, nima bilan oziqlanadi?

Bu suratlar qaysi hayvonlarga tegishli? Ularning barchasini birga ko‘rish mumkin bo‘lgan joy qanday nomlanadi?

Ushbu elementlarni ba’zi narsalarga aylantiring. Kamalak, sabzi, nok va ilondan tashqari nima bo‘lishi mumkinligini o‘ylab ko‘ring.

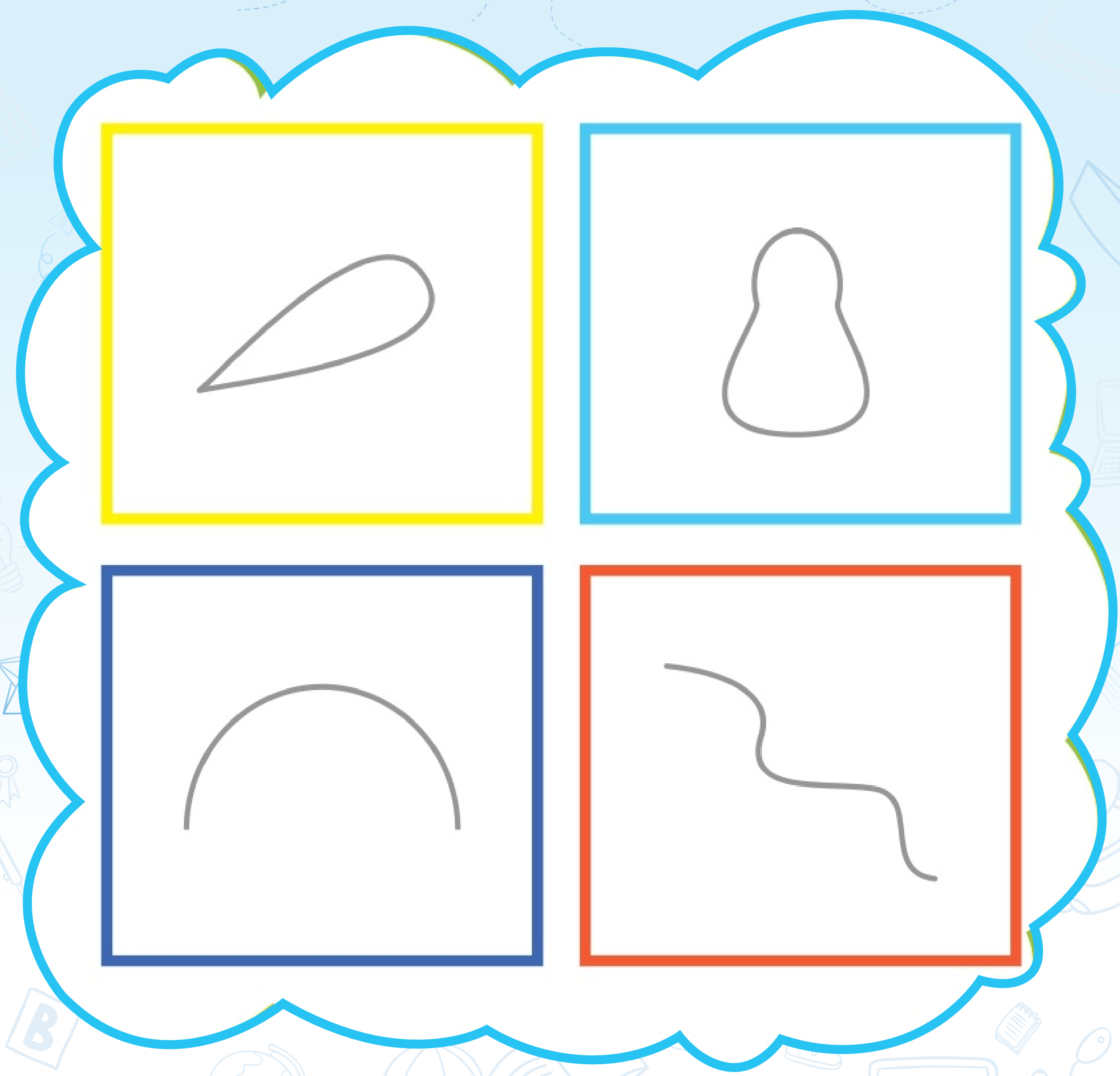

G‘avvosga sandiqqacha suzishiga yordam bering. Uning yo‘lini qalam bilan belgilang.

Yuqoridagi shakllarga mos keladigan shakllarni belgilang.

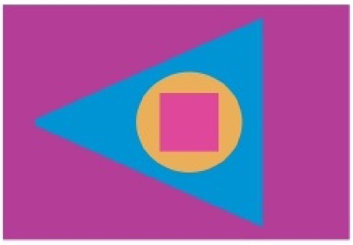

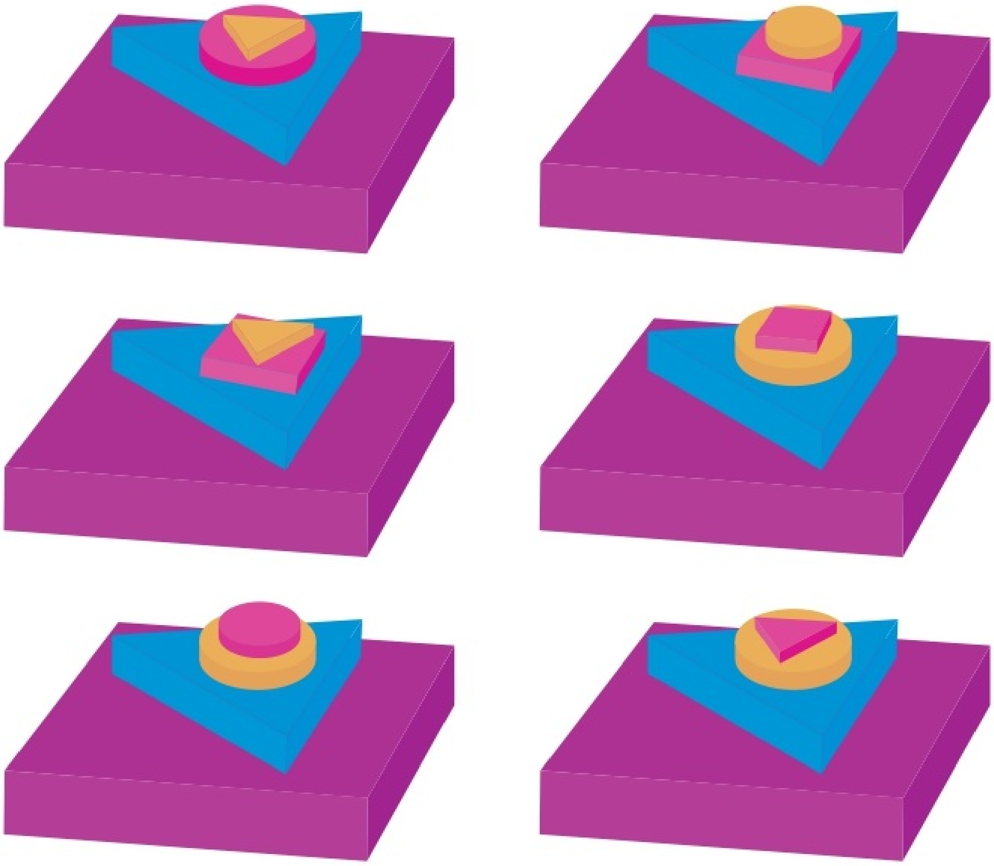

Ushbu buyumlar bilan bajarilishi mumkin bo‘lgan ikkita noodatiy harakatni o‘ylab toping. Misol uchun, biz sanchqilar bilan ovqatlanamiz, lekin u bilan sochingizni tarashingiz va sumkada teshiklarni teshishingiz mumkin.

Namunaga ko‘ra, kvadratlar yordamida shaharni chizing.

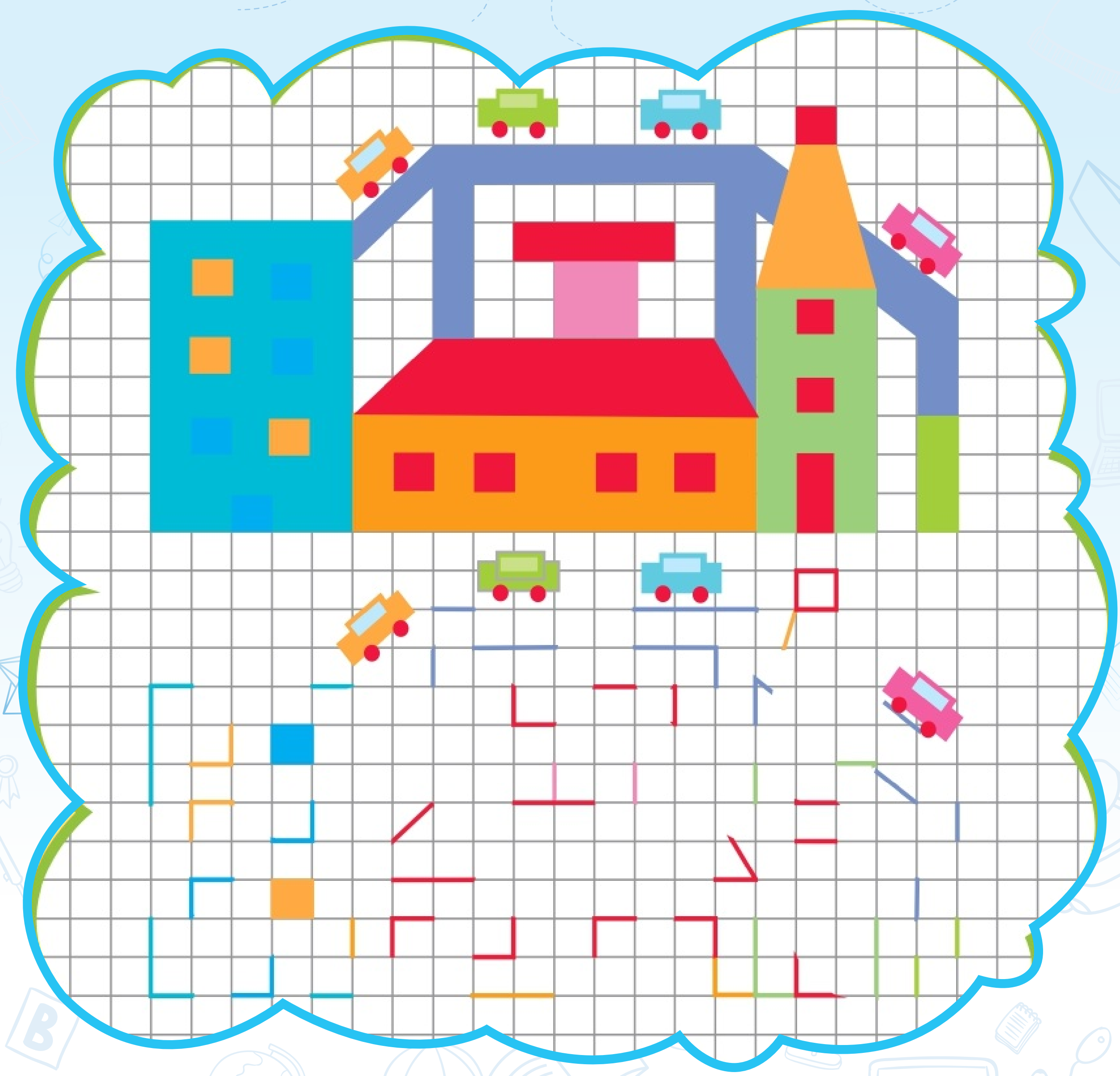

So‘zlarni tinglang va ularda yashirin-gan so‘zlarni aniqlang. SAVAT, MOY-CHECHAK, MAYMUN, ARAVA. Shu so‘zlarga o‘xshash so‘zlarni toping.

Zinapoyani to‘ldiring. Rasmlar sizga yordam beradi. Rasm asosida hikoya o‘ylab toping.

Har bir uy hayvonlari uchun nom o‘ylab toping. O‘ninchi mushuk qayerga yashiringan?

Shakl misollarini yeching va hosil bo‘lgan narsalarni chizing.

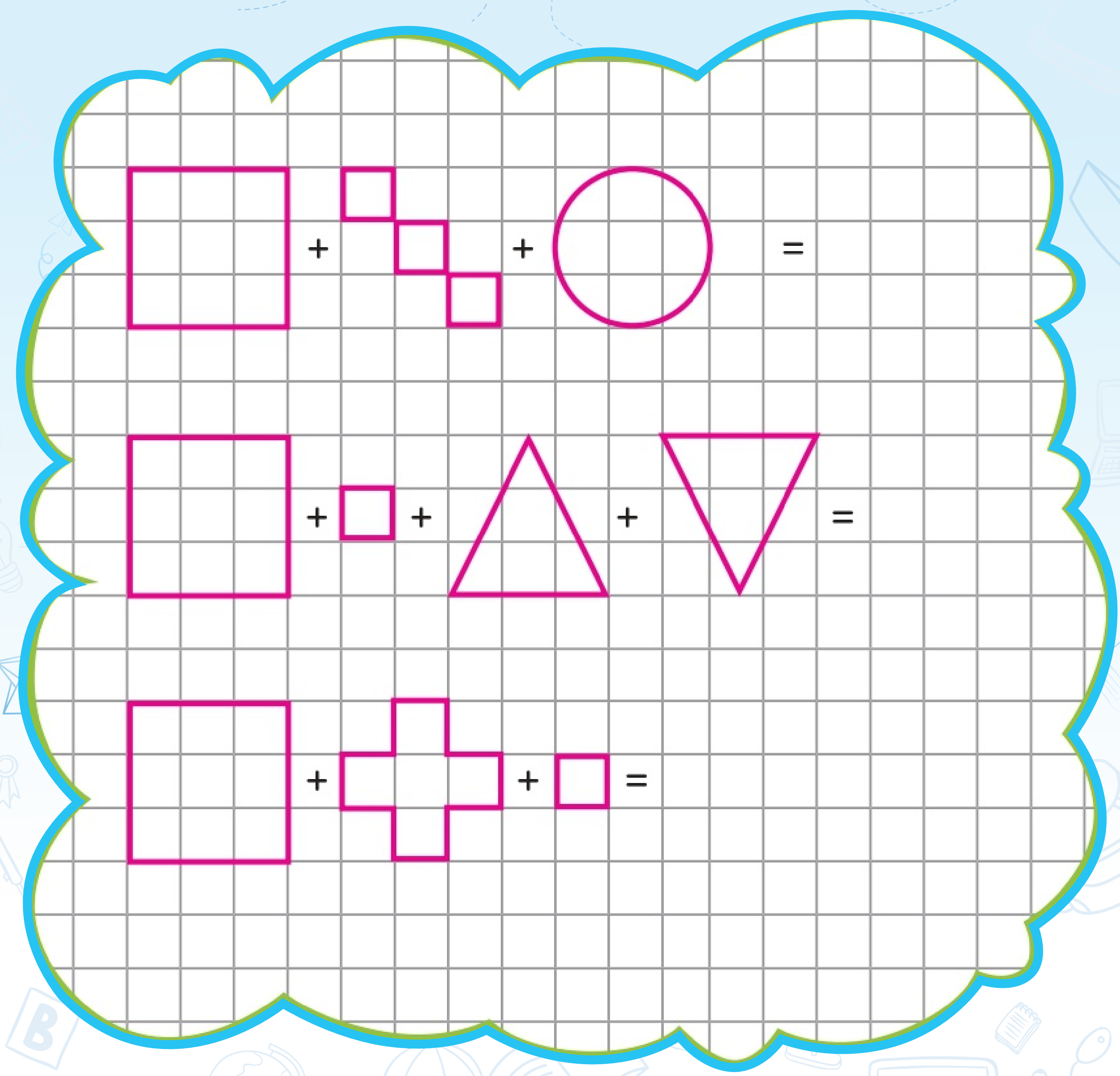

Hayvonlar qanday harflarga o‘xshaydi? Shu harflar bilan boshlanadigan so‘zlarni toping.

Og‘zaki misollarni yeching. Tegishli rasm yonidagi doiralarni bo‘yang.

Q	U	R	+	B	A	T	−	T	+	Q	A	=

B	A	P	−	P	+	R	A	+	B	A	+	N	=

R	+	A	N	G	+	L	A	R	=

K	I	+	T	O	K	−	K	+	B	L	A	R	=

Poyezd va poyabzal bog‘ichlari, begemot va banan, tog‘ va shokolad o‘rtasida qanday umumiylik bor?

Har bitta barmoqni odamchaga aylantiring, ularga ismlar o‘ylab toping.

Tasavvur qiling-a, har bir hayvonning nomi qisqartma so‘zlar bo‘lib, har bir harf taom uchun ishlatiladigan masalliq nomining birinchi harfidir. Siz ularni toping.

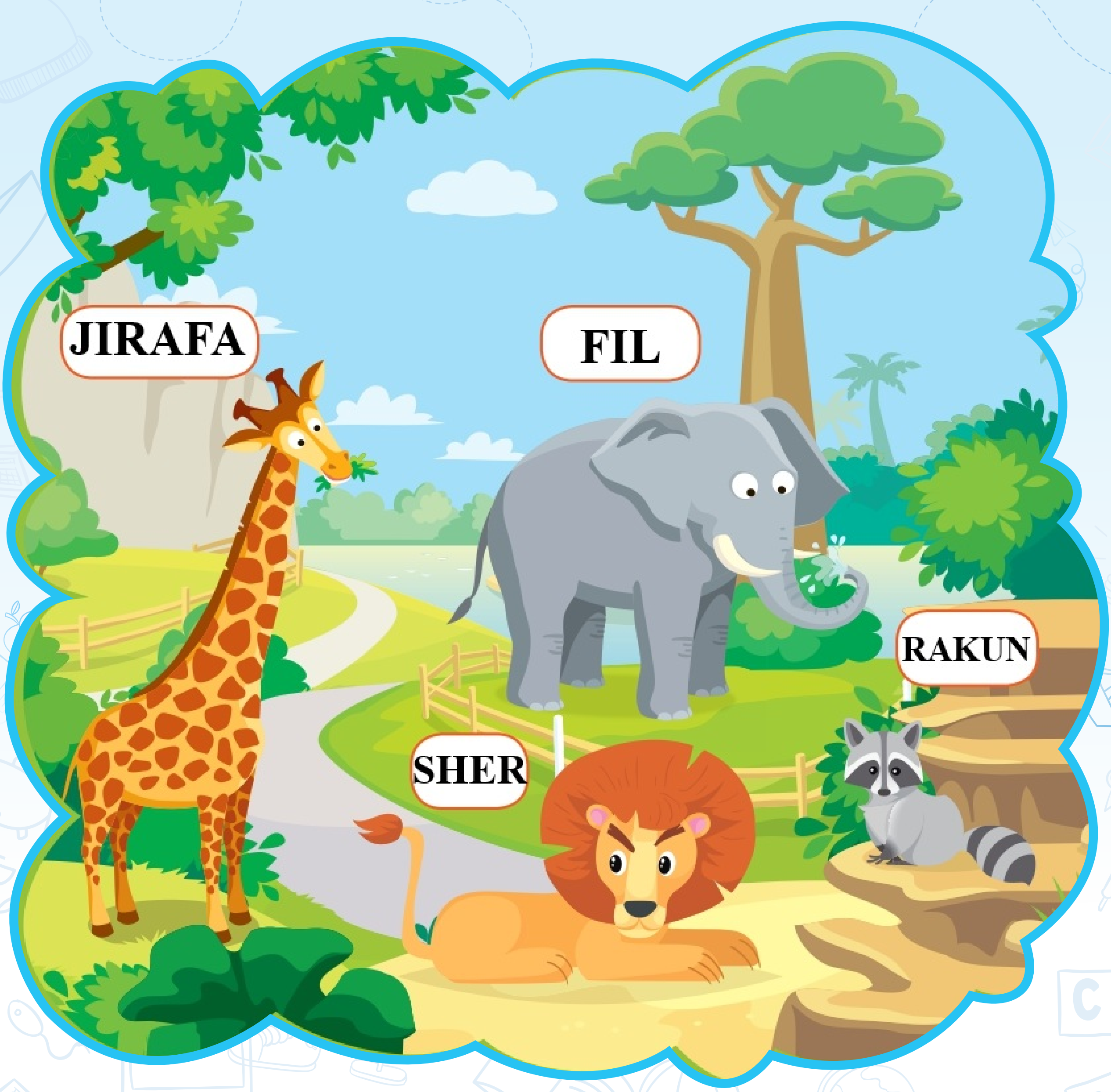

FARQLARNI TOPING.

Rasmga qarang va savollarga javob bering. Dengizda qanday toshlar yo‘q? Kvadrat, quruq yoki shaffof? Nega sakkizoyoq bunday nomlanadi? Qanday qilib kitni mushukka aylantirsa bo‘ladi?

Rassomda qanday chizma hosil boʻladi, agar u bulardan foydalansa? Chizilgan rasmni qalam bilan kuzatib boring.

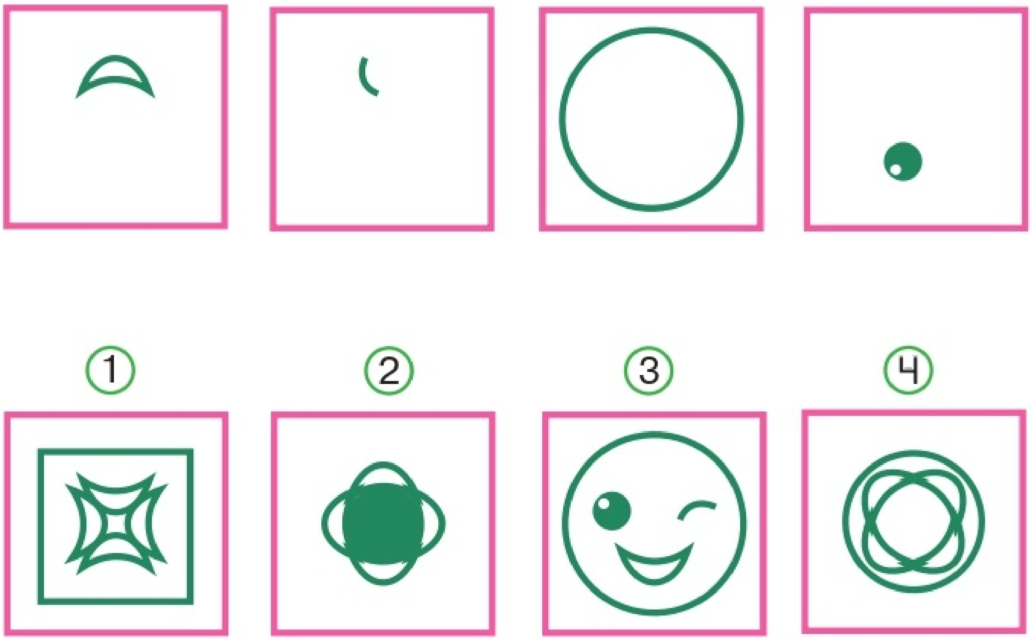

Rassom hayvonlarning qaysi qismlarini tasvirlagan? Chizma uchun nom o‘ylab toping.

Mantiqiy juft rasmlarni toping va chiziq yordamida birlashtiring. Bularni umumlashtiruvchi so‘zni toping.

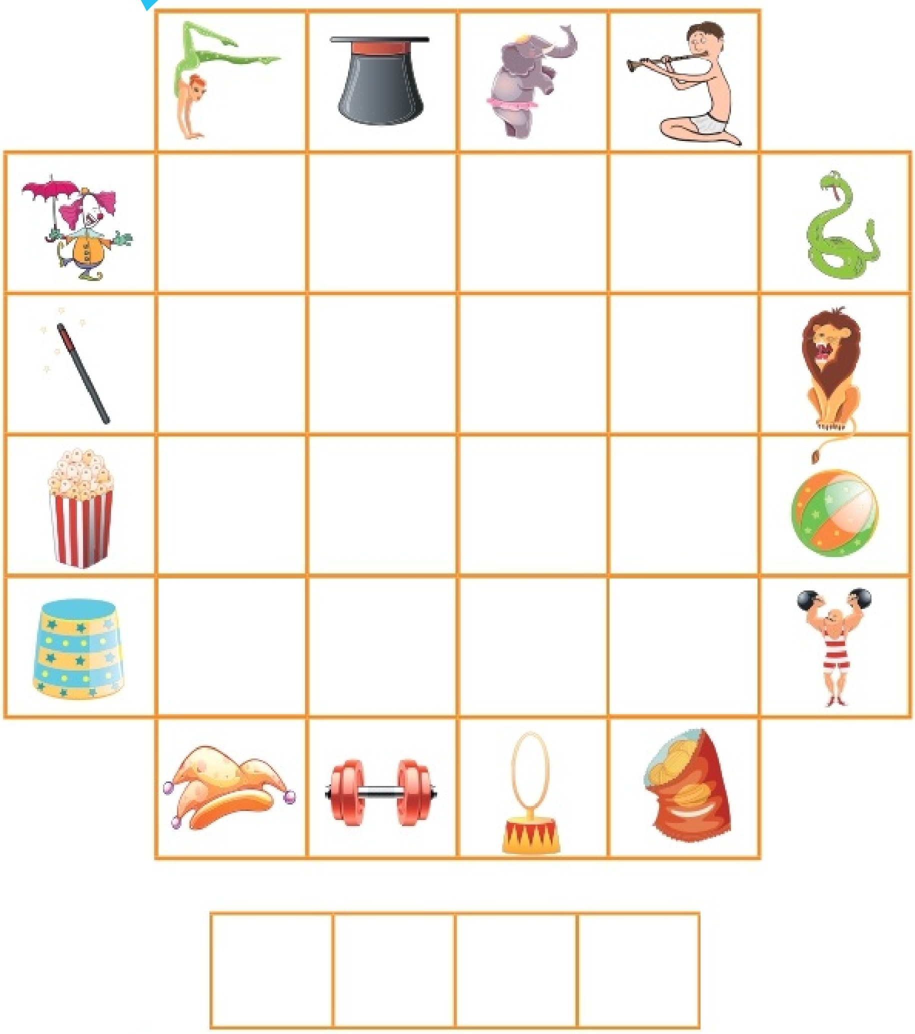

Sehrgar shlyapasidan qaysi hay-vonni chiqaradi? Nega shunday fikrga keldingiz?

Bu shaklni qaysi ikki qismdan yasash mumkin? Ularni qalam bilan belgilang.

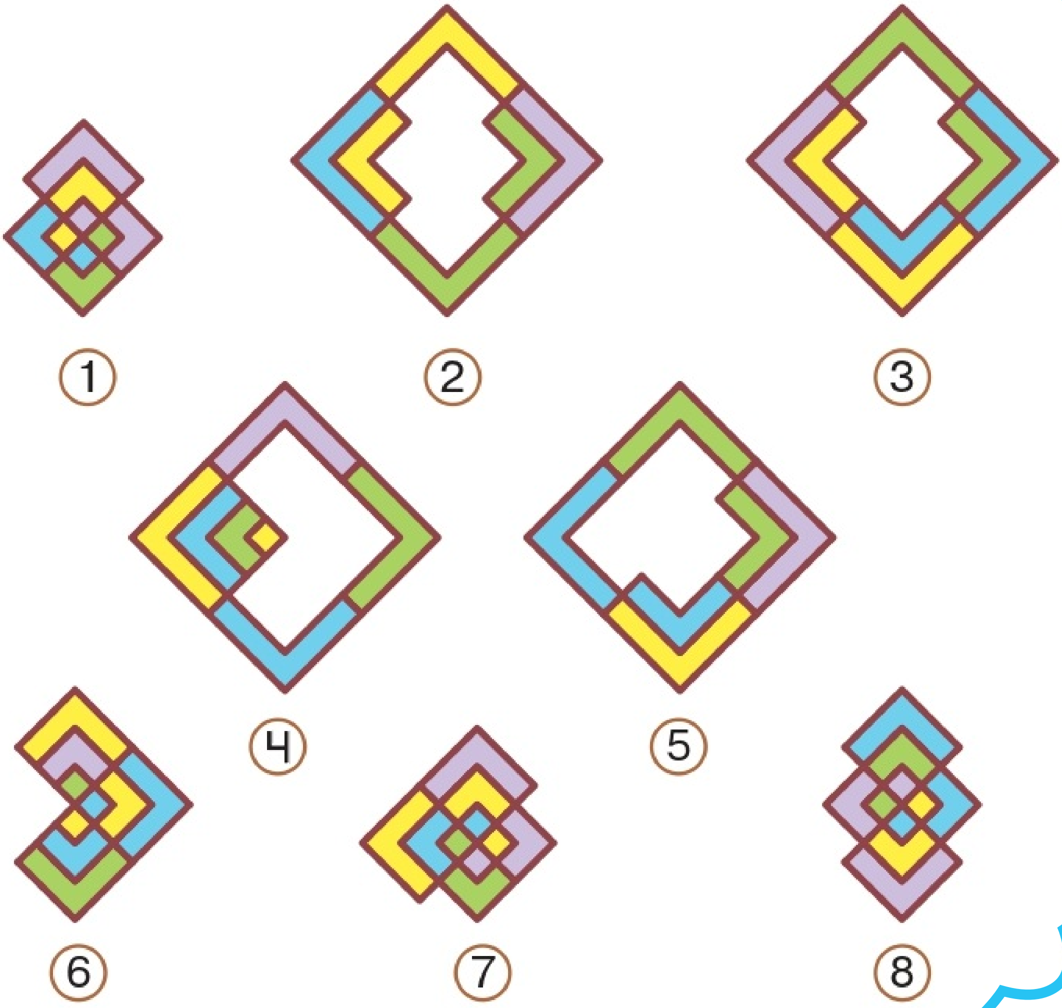

Qaroqchilarning sarguzashtlari haqida ertak o‘ylab toping.

Har bir binoning soyasini toping. Ularni chiziqlar bilan tutashtiring.

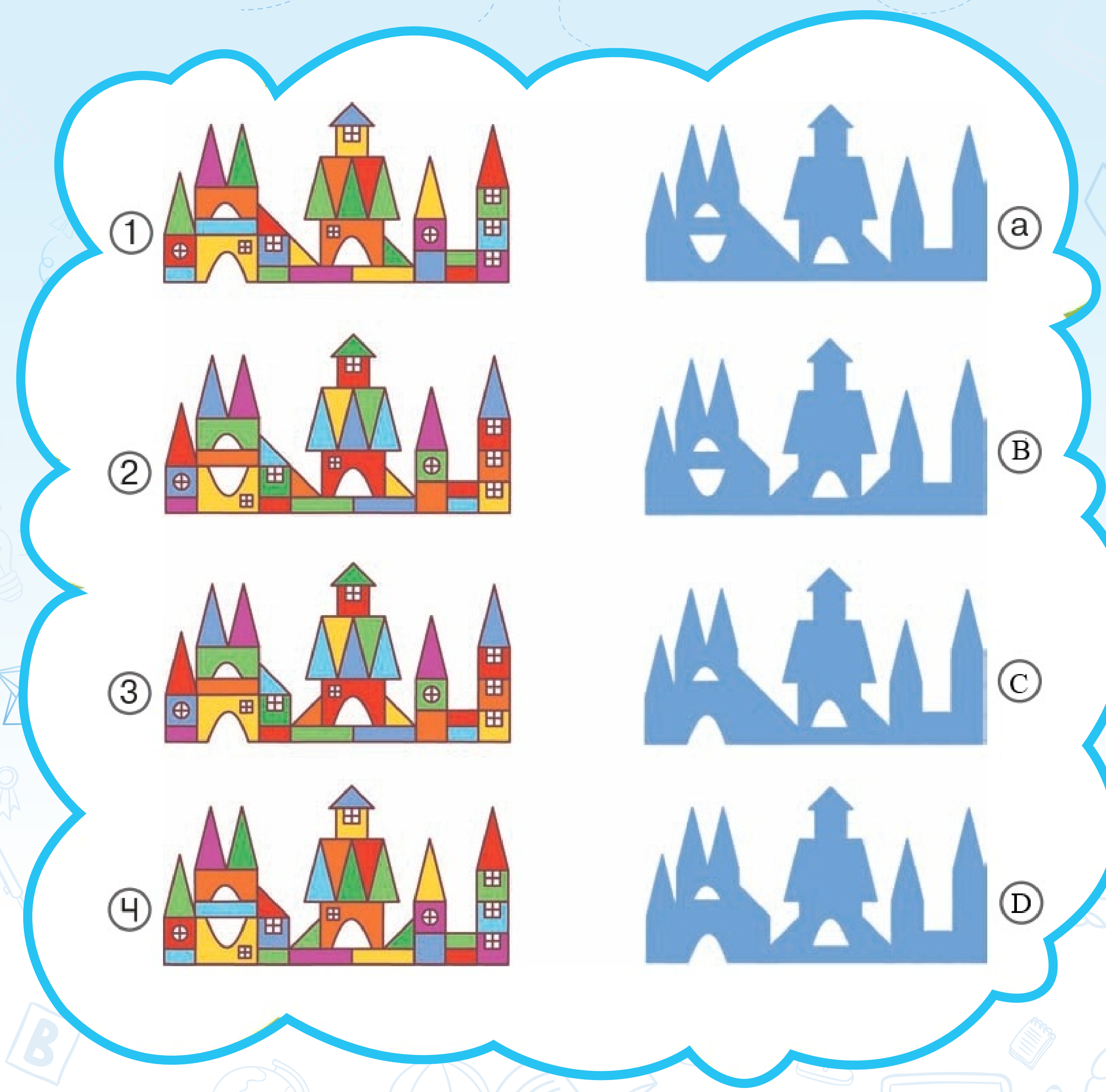

Har bir narsa (paypoq, tugma, quti, bay-
roq, kalit, ayiqcha) **bilan nima qila ola-
siz? Ikkita misol keltiring. Misol uchun,
to'pni otish, dumalatish mumkin.**

Oxirgi shakl qaysi yo‘nalishda aylanadi?

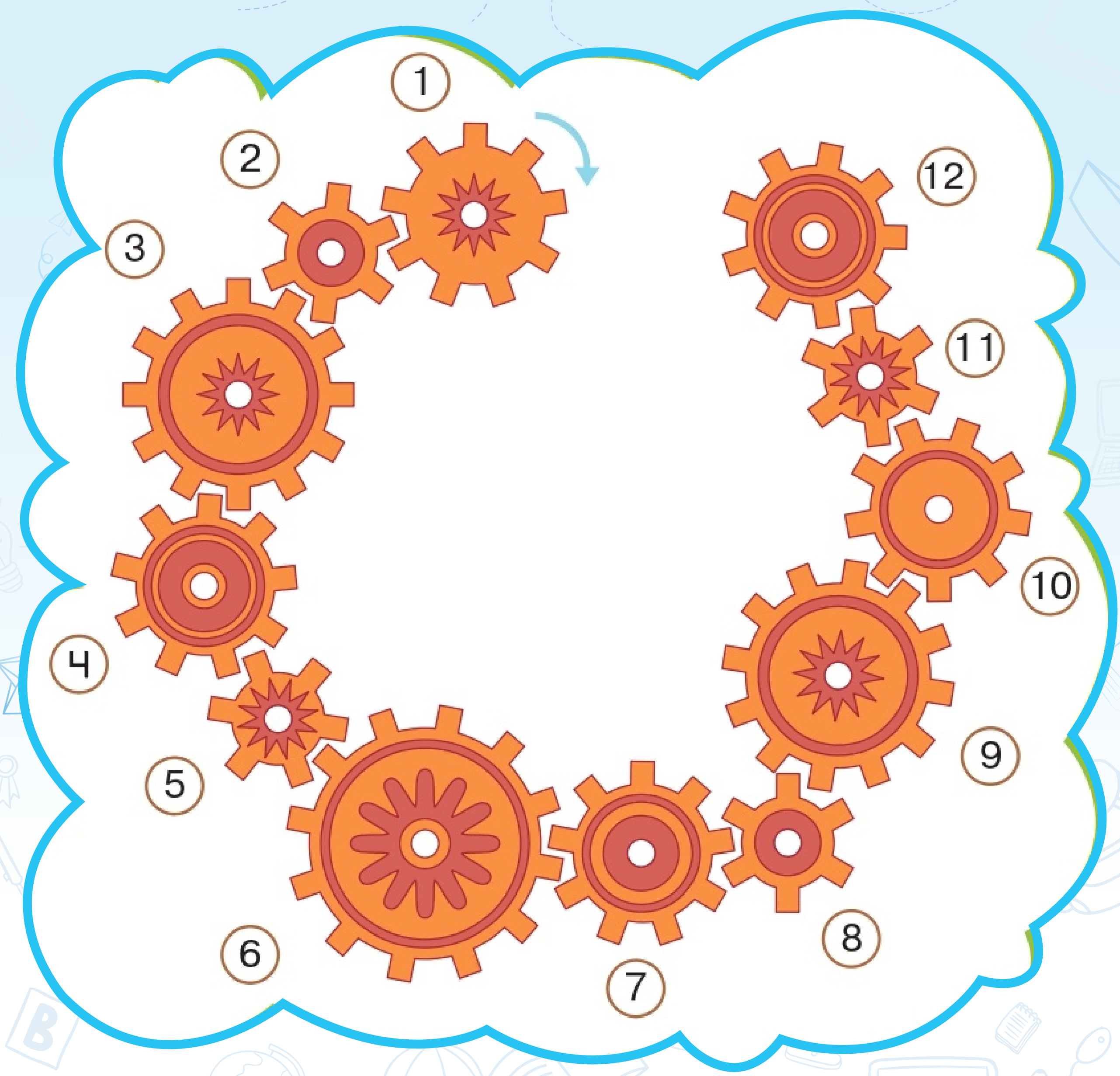

Akmalning g‘ayrioddiy uy hayvoni bor - karkidon qo‘ng‘izi. Uchta noodatiy uy hayvonlarini ayting.

Yong‘in tarqalmasligiga ishonch hosil qiling. Yonayotgan uyni boshqalardan uchta to‘g‘ri chiziq bilan ajrating.

Rasmga qarang. Bolalar haqida hikoya tuzing. Ularning ismlari nima, ular qayerda yashaydi, nima haqida gapirishyapti?

Rasmga mos keladigan kubikni tanlang.

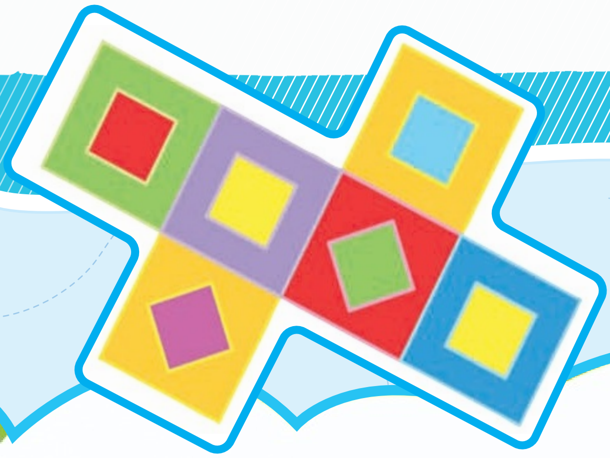

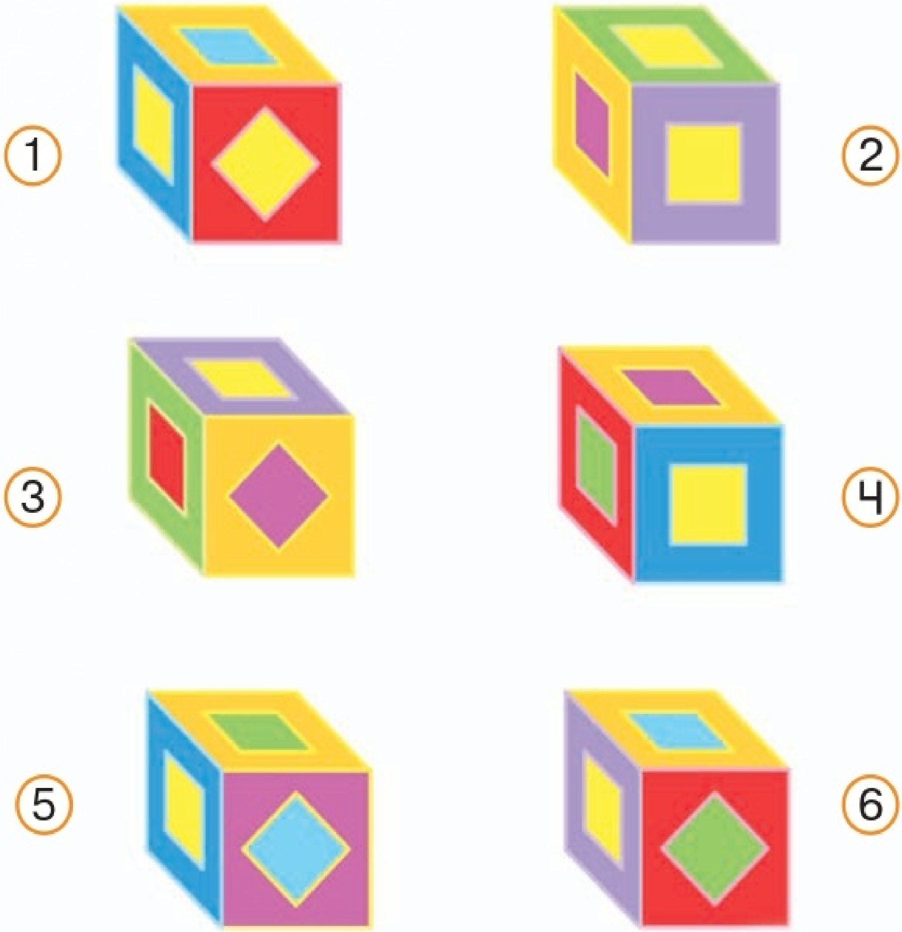

Rasmlarga qarang va bundan oldin nima sodir bo‘lganini ayting.

Tugmalarni har bir qadamda oʻzgaruvchan xususiyatga koʻra chiziq bilan ulang. Rang - teshiklar soni. Nima hosil boʻladi?

Sizningcha, bobo nevaralariga qanday kitob o‘qib beryapti? Kitob nima haqida? Bolalarni nima juda qiziqtirdi?

Namuna asosida bo'sh shakllarni qarg'a ko'rinishida bo'yang.

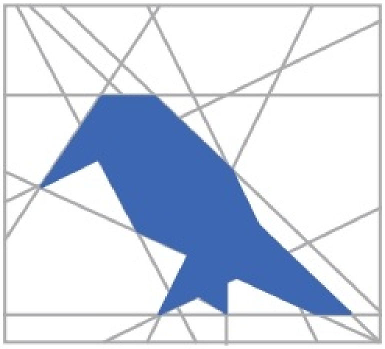

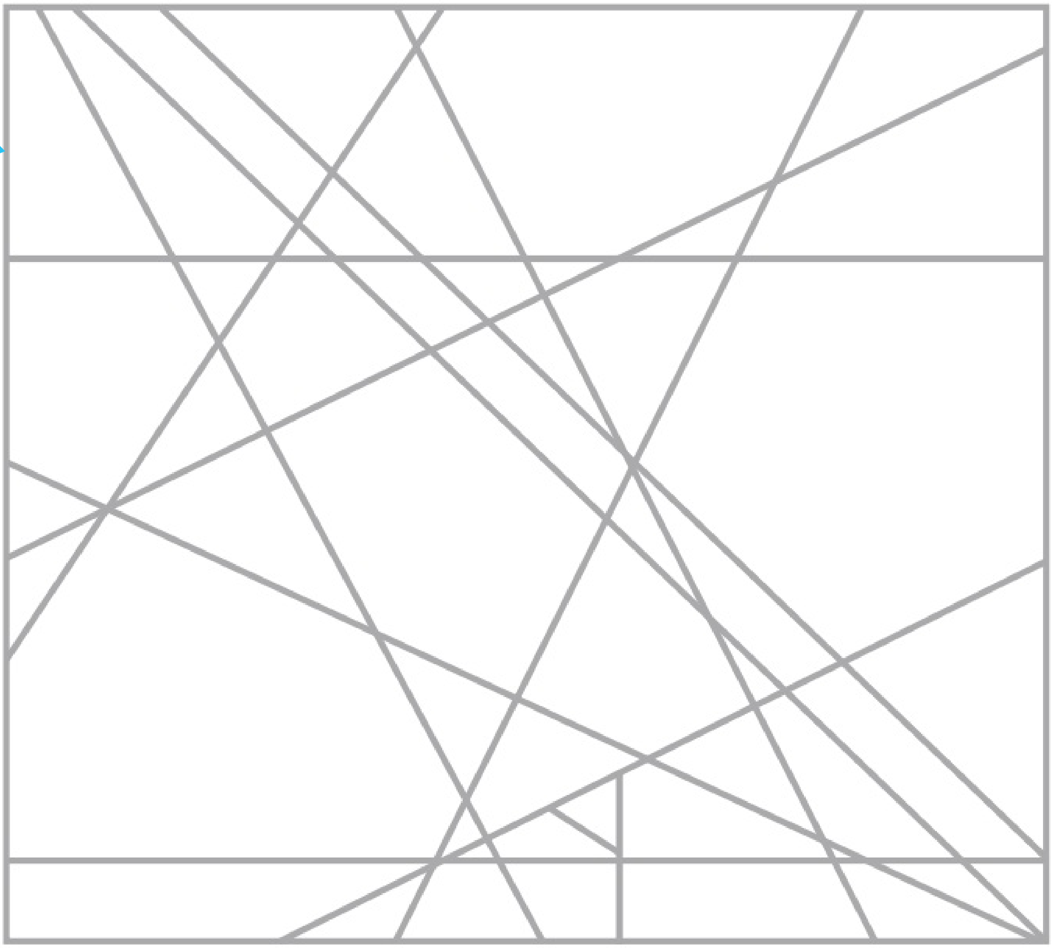

Rasmga qarang va barcha timsohlarni sanang.

Naqsh qismlarini bir-biriga bog‘lang, ular birlashtirilganda, namunadagi rasm hosil bo‘lsin.

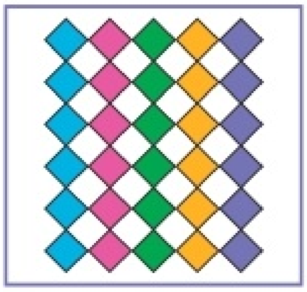

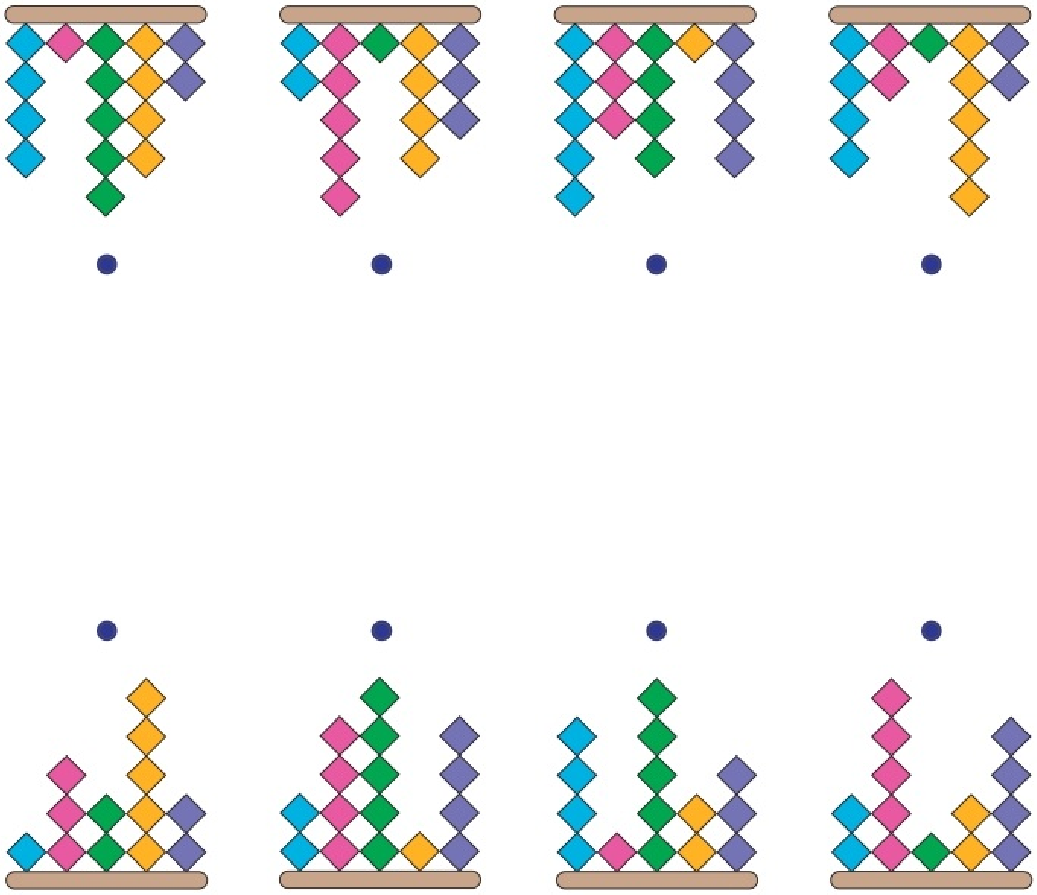

Jufti boʻlmagan kaltakesakni koʻrsating.

Daraxtlarni chizib tugating. Bir olma daraxti bahordagi, ikkinchisi esa kuzdagi olma daraxti bo‘lsin.

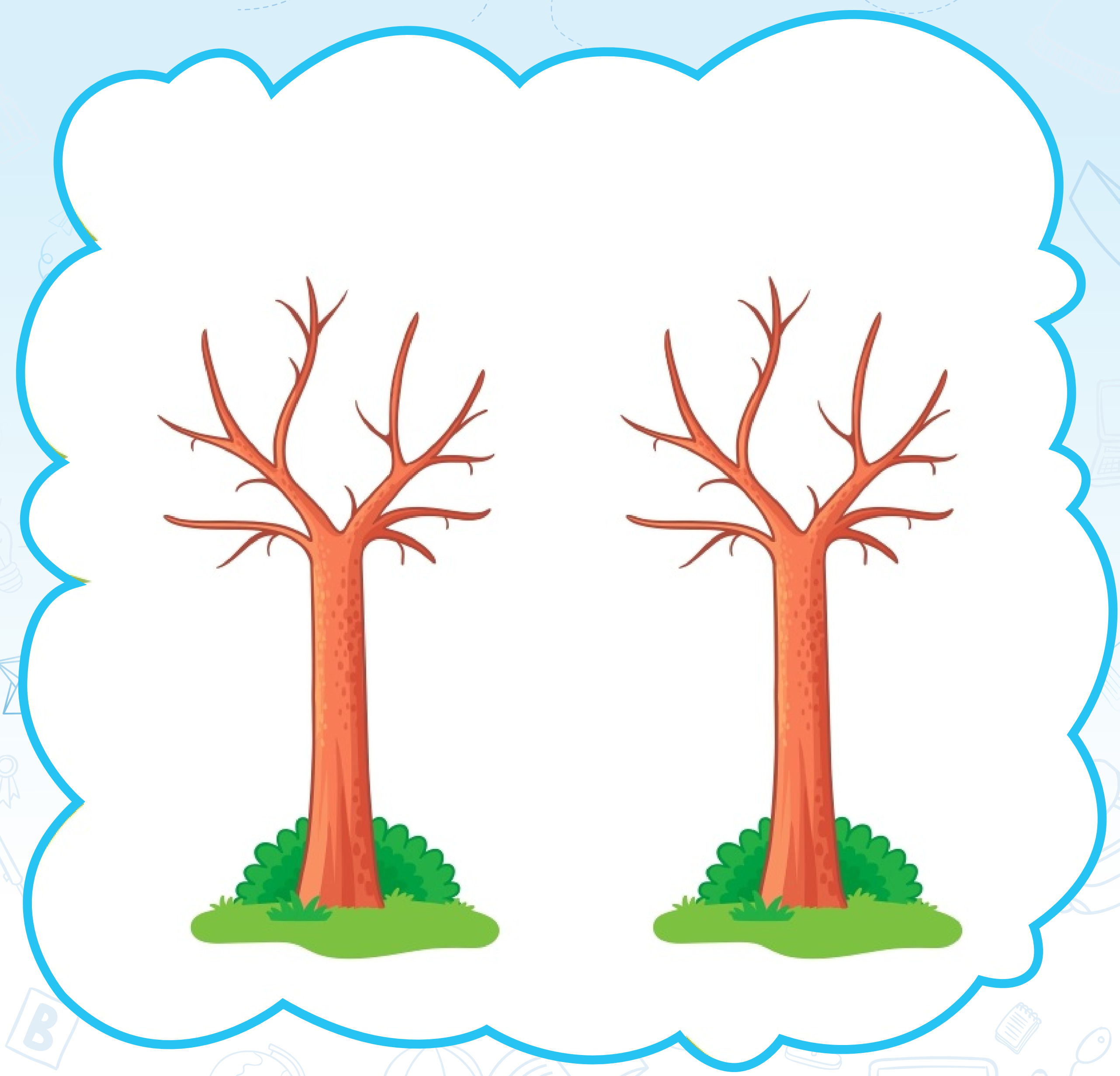

Quruvchiga zinapoyalardan ko‘tarilishiga yordam bering. Ularning yo‘lini ko‘rsating.

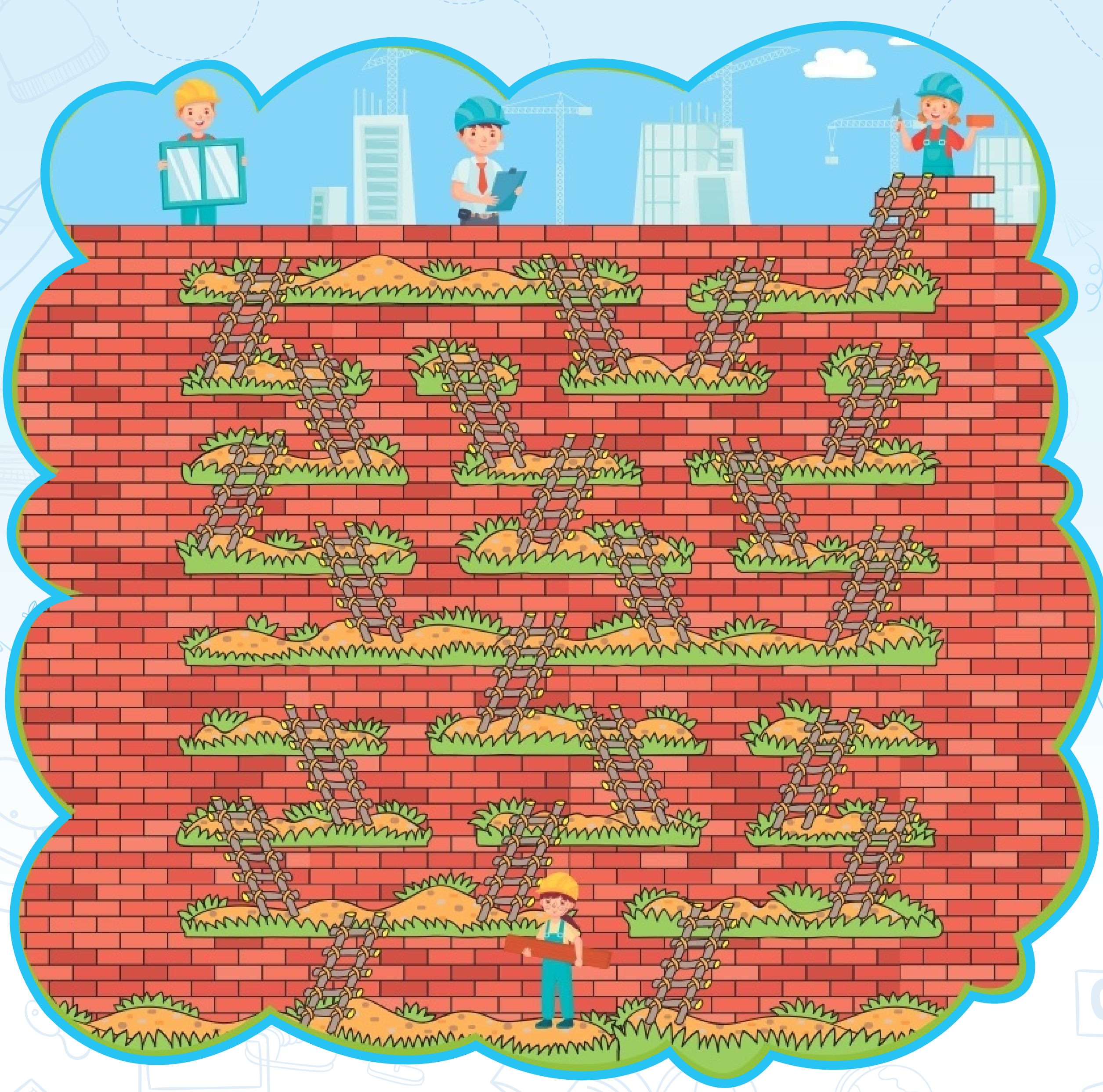

Fazogir ko‘rgan yulduzlar va sayyoralarni chizing.

Shaharda ushbu transport vositalarini toping.

JAVOBLAR

10

16

KON
JON
NON
SON
YON
DON
XON

23

9

S	A	B	Z	I						
Q	U	Y	O	N						
M	U	S	H	U	K					
C	H	I	V	I	N					
Y	U	M	R	O	N	Q	O	Z	I	Q

38

3

40

SIRK

42

2 va 8

46

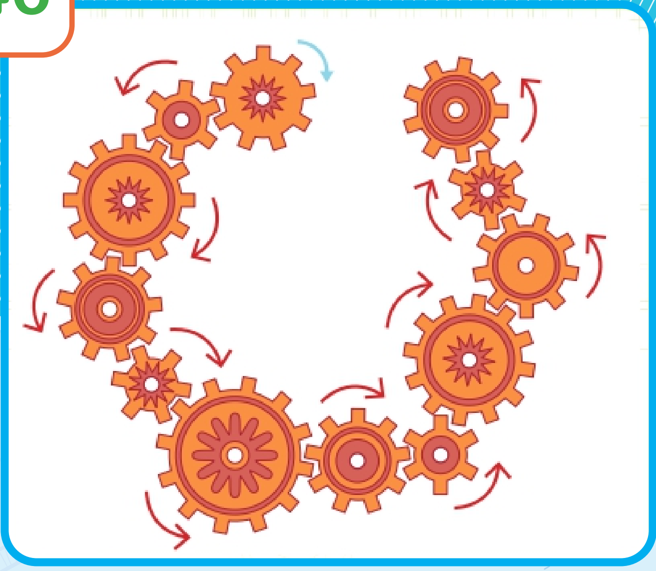

48

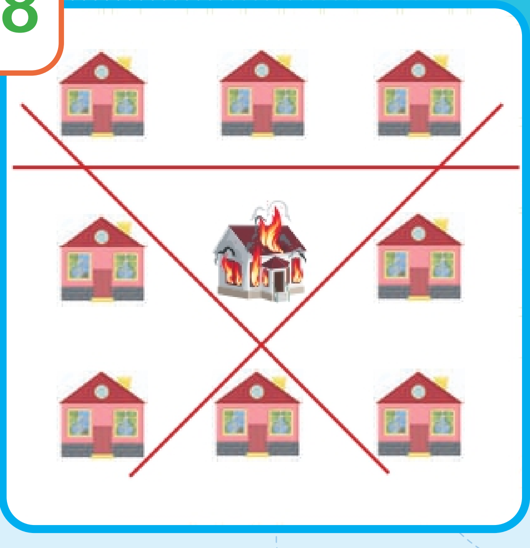

50

3 va 6

52

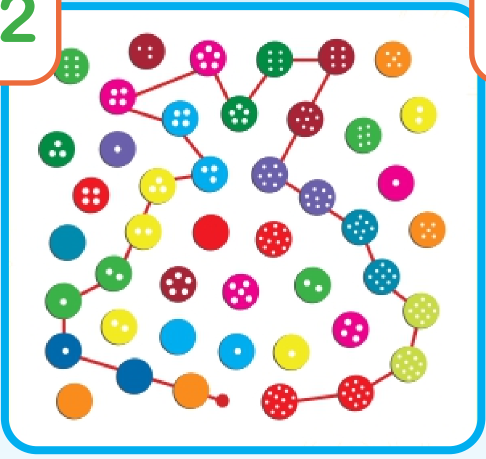

56

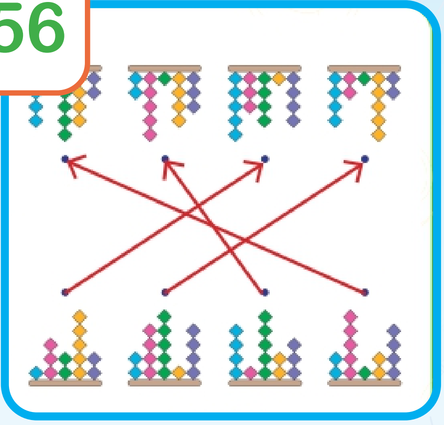

59

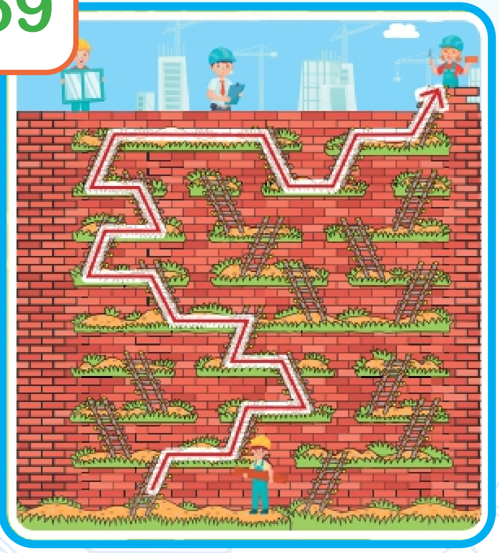

61

BOLANING QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRADI

NEYROPSIXOLOGIYA mashqlari orqali bolada diqqat, xotira, nutq va o‘z-o‘zini boshqarish kabi turli xil kognitiv xususiyatlarning rivojlanishiga yordam beradi.

Qisqa vaqt ichida diqqatni jamlashni o‘rganish uchun maktabgacha yoshdagi bolalar kuniga 15 daqiqa ushbu mashq kitobi bilan shug‘ullanishlari lozim. Bola qiziqarli va xilma-xil mashqlarni o‘z xohishiga qarab bajarishi mumkin. To‘g‘ri javoblarni izlash jarayonida unda diqqatni jamlash va muvofiqlashtirish ko‘nikmalari rivojlanadi. Bu ko‘nikmalar maktabda ta’lim olish uchun zarur ko‘nikmalardir.